

Lietuvos nacionalinė
Martyno Mažvydo biblioteka

STRATEGINĖS VEIKLOS KRYPTYS IR PRIORITETAI

2024-2026 m.

Lietuvos nacionalinė
Martyno Mažvydo biblioteka

STRATEGINĖS VEIKLOS KRYPTYS IR PRIORITETAI

2024-2026 m.

VIZIJA

Būti integruojančia
valstybės
informacijos politikos,
kultūros, švietimo,
mokslo, ekonomikos
pažangos dalimi

Būti Lietuvos
žinių erdve,
kuriančia vertę
visuomenei

MISIJA

NACIONALINĖ BIBLIOTEKA KURIA

Šiandienos pasaulis kupinas iššūkių, tačiau dosnus ir naujų galimybių. Lietuvos nacionalinei Martyno Mažvydo bibliotekai teks ir toliau dirbti precedento neturinčių socialinių, politinių, ekonominių krizių ir karo paženklintu metu. Tačiau ji nuosekliai sieks kuo aukštesnių lankytojų poreikių tenkinimo rezultatų, naujoviškų valdymo metodų, tęs transformacinę lyderystę nacionaliniu ir tarptautiniu mastu.

Į Nacionalinę biblioteką reikėtų žiūrėti kaip į institucinį iššūkį, kuris deklaruoja savo misiją: būti Lietuvos žinių erdve, kuriančia vertę visuomenei. Vertės kūrimo perspektyva kyla iš gebėjimo imtis transformacinės lyderystės. Pertvarkyta Nacionalinė biblioteka tampa neatsiejama šalies pažangos, informacinės politikos, kultūros, švietimo, mokslo ir ekonomikos srityse. Biblioteka pasižymi lyderyste tarptautiniuose projektuose ir iniciatyvose, yra svarbi informacinei ir žinių visuomenei.

Lankytojai bibliotekoje teikiamas paslaugas vertina labai gerai. Atlikti tyrimai rodo, kad pasitenkinimo indeksas auga ir siekia 88,6 proc. Pasitikėjimą stiprina bibliotekos lankstumas, operatyvumas, gebėjimas reaguoti į pokyčius, ištesėti pažadus visuomenei. Tačiau savo veikloje ne tik orientuojamės į nuolatinius lankytojus, bet ir siekiame į bendruomenę įtraukti vis daugiau žmonių.

Strateginiu tikslu ir toliau išlieka pridėtinę vertę visuomenei kuriantys Nacionalinės bibliotekos projektai. Galima paminėti šiuo metu įgyvendinamus projektus. Tai – kultūros ir atminties institucijų darbuotojų kompetencijų tobulinimo proveržis; iššūkiams pagrįsto mokymosi visą gyvenimą sistema, pradedant nuo „Knygų starto“, kuriuo norime pasiekti ir sudominti skaityti žmonių nuo gimimo, skatinant šalies suaugusiuosius mokyti visą gyvenimą siūlant jiems aktualias ir patrauklias bendrųjų ir pagrindinių kompetencijų, profesinės srities gebėjimų ir kvalifikacijos tobulinimo paslaugas. Kultūrinės edukacijos sistema sukurta Nacionalinei bibliotekai įgyvendinus projektą „Kultūrinės edukacijos sistemos modernizavimas“. Ši sistema 2023 m. pelnė du apdovanojimus skaitmeninių inovacijų konkurse „Skaitmeninis knygnešys“ – geriausių sprendimų Lietuvai ir publikos simpatijų kategorijose.

Atnaujintos Virtuali elektroninio paveldo ir Lietuvos integrali bibliotekų informacijos sistemos, kurios sujungia keliasdešimties Lietuvos atminties institucijų veiklas ir archyvus. Pradėtas naujas strateginis projektas „E-kultūros platforma (vieningas suskaitmeninto ir skaitmeninio kultūros ir audiovizualinio turinio, elektroninių paslaugų ir sklaidos portalas)“. Remiantis Europos Komisijos rekomendacijomis ir įgyvendinant tolesnius skaitmeninimo planus, Nacionalinės bibliotekos su partneriais vykdomu projektu „eKultūra“ siekiama sukurti bendrą suskaitmeninto ir skaitmeninio kultūros ir audiovizualinio turinio, elektroninių paslaugų ir sklaidos portalą. Taip bus prisidėta prie efektyvesnio Lietuvos kultūrinio palikimo išsaugojimo ir sklaidos, o Lietuvos kultūros duomenys taps bendros Europos duomenų erdvės sudėtine dalimi. Tai tik dalis vykdomų projektų, prisidedant prie tvariai visuomenei svarbių ir reikalingų procesų, įgyvendinant Nacionalinės bibliotekos misiją.

Nacionalinė biblioteka – unikali savo veiklų įvairovė, tai yra variklis kuriant ir įgyvendinant kūrybinius sumanymus. Kalbu apie mūsų bibliotekos patalpose įkurtą kino salę, garso įrašų ir televizijos studiją – visa tai telpa po šiuolaikiškos bibliotekos stogu ir gerokai prasiplėtusia jos samprata. Nacionalinės bibliotekos patalpose dirbuojasi žmonės, susiję su didžiais duomenimis, kūrybinėmis industrijomis.

Lietuvos valstybės vizija neatsiejama nuo kultūros ir kūrybinio matmens. Kūrybinio ir kultūros sektoriaus vaidmuo globaliame pasaulyje tik didės. Turime ieškoti patrauklių kultūros pažinimo formų. Todėl toliau aktyviai dirbsime kultūrinės diplomacijos lauke. Turime gerą įdirbį, pasaulyje esame žinomi ne tik bibliotekų lauke. Nacionalinė biblioteka pirmoji iš Lietuvos kultūros įstaigų sėkmingai dalyvavo pasaulinėje pasiekimų parodoje „Expo 2020“ Dubajuje (Jungtiniai Arabų Emyratai); esame pastovūs Lokarno (Šveicarija) kino festivalio lydinčiųjų renginių programos dalyviai. Dalyvausime programoje „Lietuvos sezonas Prancūzijoje 2024“. Tai platforma mainytis idėjomis apie žmonijos būklę ir kartu kuriamą Lietuvos, Prancūzijos bei visos Europos ateities viziją, skirta Lietuvos ir lietuvių kultūros matomumui ir žinomumui Prancūzijoje didinti. Taip pat laikome svarbiu darbą su diaspora, pastaraisiais metais sudarėme kelias sutartis su Čikagoje lietuvių bendruomenę buriančiomis organizacijomis. Svarbu paminėti, kad ne tik mes vykstame mokytis į užsienį – užsieniečiai noriai važiuoja pas mus semtis gerosios patirties: kolegos iš Azerbaidžano, Moldovos, taip pat Estijos ir Izraelio nacionalinių bibliotekų džiaugiasi įgytomis žiniomis. Taivane bibliotekai pritaikytas mūsų Nacionalinės bibliotekos veiklos modelis.

Mums, kaip nacionalinei institucijai, aktualu megzti ir plėtoti tarptautinių partnerysčių tinklą, rūpintis idėjų apykaita, informacijos mainais. Aktyviai bendradarbiaudami su Lietuvoje įsikūrusiomis užsienio šalių ambasadomis, kultūros centrais, padedame savo valstybės žmonėms geriau pažinti kitas šalis, jų istoriją, patirti kultūrų įvairovę, per kurią veriasi globalaus pasaulio vizija. Nacionalinė biblioteka yra puiki vieta atverti galimybes naujoms kultūrinės diplomatinės veikloms ir dialogams su skirtingų šalių bendruomenėmis. Prie to prisideda ir 2023-ųjų pradžioje atidaryta Amerikos skaitykla – išskirtinė demokratiška erdvė darbui, savišvietai, laisvalaikiui, orientuota į turtingo JAV knygų ir kitų informacijos išteklių fondo suformavimą su lydimosiomis veiklomis, kurias ketiname intensyviai plėtoti. Tai įvairaus pobūdžio renginiai, edukacijos, ekspozicijos, mokymai ir kt.

Nacionalinė biblioteka vykdo ir parlamentinės bibliotekos funkciją, pastaraisiais metais labai aktyviai bendradarbiauja su Lietuvos Respublikos Seimu. Bibliotekoje veikia Strateginio prognozavimo ir Informacijos politikos ir analitikos skyriai, orientuoti ne tik į Seimo, bet ir Vyriausybės, ministerijų, kitų atsakingų institucijų informacinį-analitinį aprūpinimą. Biblioteka aktyviai bendradarbiauja su Seimo Ateities komitetu, vykdo bendrus projektus su Vyriausybės strateginės analizės centru (STRATA). Strategijoje numatytas parlamentinės bibliotekos veiklų stiprinimas ir aktualizavimas.

Strategijoje kalbame ir apie biblioteką, kaip socialinę instituciją, valstybės socialinės infrastruktūros dalį. Nacionalinė biblioteka orientuojasi ne tik į savo, bet ir į Lietuvos viešųjų bibliotekų pažangą. Ji kuria skaitmenines duomenų bazes, rengia mokymus bibliotekų darbuotojams ir padeda jiems įgyti naujų kompetencijų, kuruoja apie 1300 bibliotekų, kurias pagal savo galimybes bando pastiprinti.

Demografinė kaita šalyje, be jokios abejonės, turi įtakos ir bibliotekų veiklai. Mažėjant gyventojų skaičiui arba jiems persikeliant į didesnius miestus, pokyčiai paliečia ir bibliotekas. Vis dėlto norisi tikėti, kad ydinga mažų bibliotekų uždarymo politika Lietuvoje neįgaus pagreičio ir bibliotekos išliks svarbiais kultūros židiniais, ypač kaimiškose vietovėse. Svarbiausia bibliotekoms išlikti reikalingoms ir patrauklioms savo lankytojams. Šiandien bibliotekos, ypač centrinės, yra tapusios multifunkciais centrais ir neapsiriboja viena veikla. Jos išeina net už kultūrinės veiklos sferos ir taip pat dirba švietimo bei mokslo srityse. Akivaizdu, kad bibliotekos nebėra pasyvios skaitytojų laukiančios įstaigos, bet veikia aktyviai, inicijuodamos naujas veiklas, burdamos bendruomenes ir kurdamos pridėtinę vertę miestų bei visos valstybės gyvenime. Šia prasme biblioteka apima jau ne vien skaitymo, bet ir gerokai platesnę – intelektinės vertės, bendruomenių kūrimo, visuomenės atsparumo didinimo – sampratą. O tai neatsiejama ne tik nuo kultūrinio, bet net ir ekonominio šalies gyvenimo. Šiandien į bibliotekas turėtume žiūrėti visų pirma kaip į socialinę instituciją, kurią įgalinus veikti pagal jos misiją bei remiantis naujomis technologinėmis galimybėmis, bibliotekos duotų didžiulę socialinę, edukacinę ir ekonominę vertę visai valstybei.

Ši strategija ragina būti vizionieriais, moko ne tik svajoti, bet ir sąmoningai planuoti savo ateitį, demonstruoja Nacionalinės bibliotekos transformaciją tiek iš individualios, tiek iš organizacinės perspektyvos, įprasmina poreikį prisitaikyti prie besikeičiančios pasaulio ir valstybės politikos, priimant strateginius sprendimus ateinantiems trejiems metams.

Lietuvoje vis geriau suprantama strateginė kultūros svarba valstybei. „Kultūra padeda valstybei klestėti ir išlikti. Atveria kolektyvinę vaizduotę, padeda rasti sprendimus kebliausiose situacijose, formuoja mūsų, kaip atviros visuomenės, vertybes ir tapatybę.“ (Lietuvos ateities vizija „Lietuva 2050“)

prof. Renoldas Gustauskas

Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos generalinis direktorius

LIETUVOS NACIONALINĖS BIBLIOTEKOS APLINKA

Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka - visiems prieinama nacionalinė atminties institucija, veikianti informacijos sklaidos, kultūros, mokslo ir švietimo srityse, pagal kompetenciją užtikrinanti valstybės informacijos politikos įgyvendinimą.

Vykdydama paskirtas užduotis ir siekdama prisidėti prie nacionalinių ir tarptautinių strateginių tikslų įgyvendinimo, Nacionalinė biblioteka veikia sparčiai besikeičiančioje ir jos veiklos formoms įtakos turinčioje aplinkoje. Sparti technologijų kaita transformuoja informacijos ir komunikacijos infrastruktūrą, vis didesnį pagreitį įgauna dirbtinio intelekto, robotikos panaudojimo plėtra, ribos tarp virtualiojo ir fizinio pasaulio vis labiau persipina. Spartėja technologijų pažanga ir jų sinergija, darydama įtaką valstybės politikai, ekonomikai, kultūrai, mokslui, švietimui ir kitoms sritims.

Globalios tendencijos reiškiasi ir nacionalinėje erdvėje, daro poveikį ir kelia iššūkių visai sociokultūrinei aplinkai. Geopolitinės tendencijos skatina išskirtinį dėmesį skirti visuomenės kultūriniam ir tautiniam tapatumui išsaugoti. Siekiant kurti inovatyvias ir pridėtinę vertę kuriančias paslaugas būtina atsižvelgti ir į vis didėjantį demografinį disbalansą, kurį lemia nepalankios žmonių migracijos, ilgėjančios gyvenimo trukmės ir mažėjančio gimstamumo tendencijos.

Vykdydama savo veiklą Nacionalinė biblioteka siekia prisidėti prie socialiai atsakingos visuomenės formavimosi, dėl globalių pokyčių masto ir pagreičio supranta būtinybę taikyti socialiai atsakingos veiklos valdymo modelį. Nors Nacionalinės bibliotekos, kaip socialinės institucijos, uždavinių pamatinis principas yra savo veikla atliepti visuomenės poreikius, visuomenė turi pagrįstą lūkestį, kad bus paisoma kuo platesnių visuomenės interesų, įskaitant ir tai, jog organizacijos turi atsižvelgti ir į visuomenines savo veiklos pasekmes. Socialinė atsakomybė Nacionalinei bibliotekai svarbi visose srityse: organizacijos valdymo, darbdavystės, žmogaus teisių, aplinkosaugos, taip pat sprendžiant vartotojų ir paslaugų klausimus, mezgant ir palaikant ryšius su bendruomene.

Informacijos, duomenų srautams vis didėjant, gebėjimai rasti aktualią, patikimą informaciją, užtikrinti saugumą bei privatumą virtualiajame pasaulyje, supratimas, kaip medijos formuoja kultūrą ir visuomenės nuomonę bei daro įtaką asmeniniams pasirinkimams, tampa aktualūs ir prioritetiniai tiek sprendimų priėmėjams, tiek kiekvienam visuomenės nariui. Mokslų pažanga, informacijos prieinamumas, naujų ugdymo metodų ir formų įvairovė lemia neformaliojo švietimo, mokymosi visą gyvenimą inovacijas ir plėtrą.

Siekiant norimo pokyčio nebeužtenka veikti tik savo srityje, privalu suprasti ir įvertinti strateginių partnerių teikiamą potencialą. Nacionalinio ir tarptautinio bendradarbiavimo kontekstai leidžia racionaliau naudoti išteklius, įgyvendinti tvaresnius sprendimus.

Kaip teigiama valstybės pažangos strategijoje „Lietuvos ateities vizija „Lietuva 2050“: „Kultūra - valstybės nepriklausomybės įrodymas ir išlikimo bei klestėjimo pagrindas.“ Būtent kultūra padeda išlaisvinti kūrybines visuomenės galias ir siekti naujos gyvenimo kokybės, rasti raktus iššūkiams spręsti ir išnaudoti naujas galimybes.

NACIONALINĒ BIBLIOTEKA

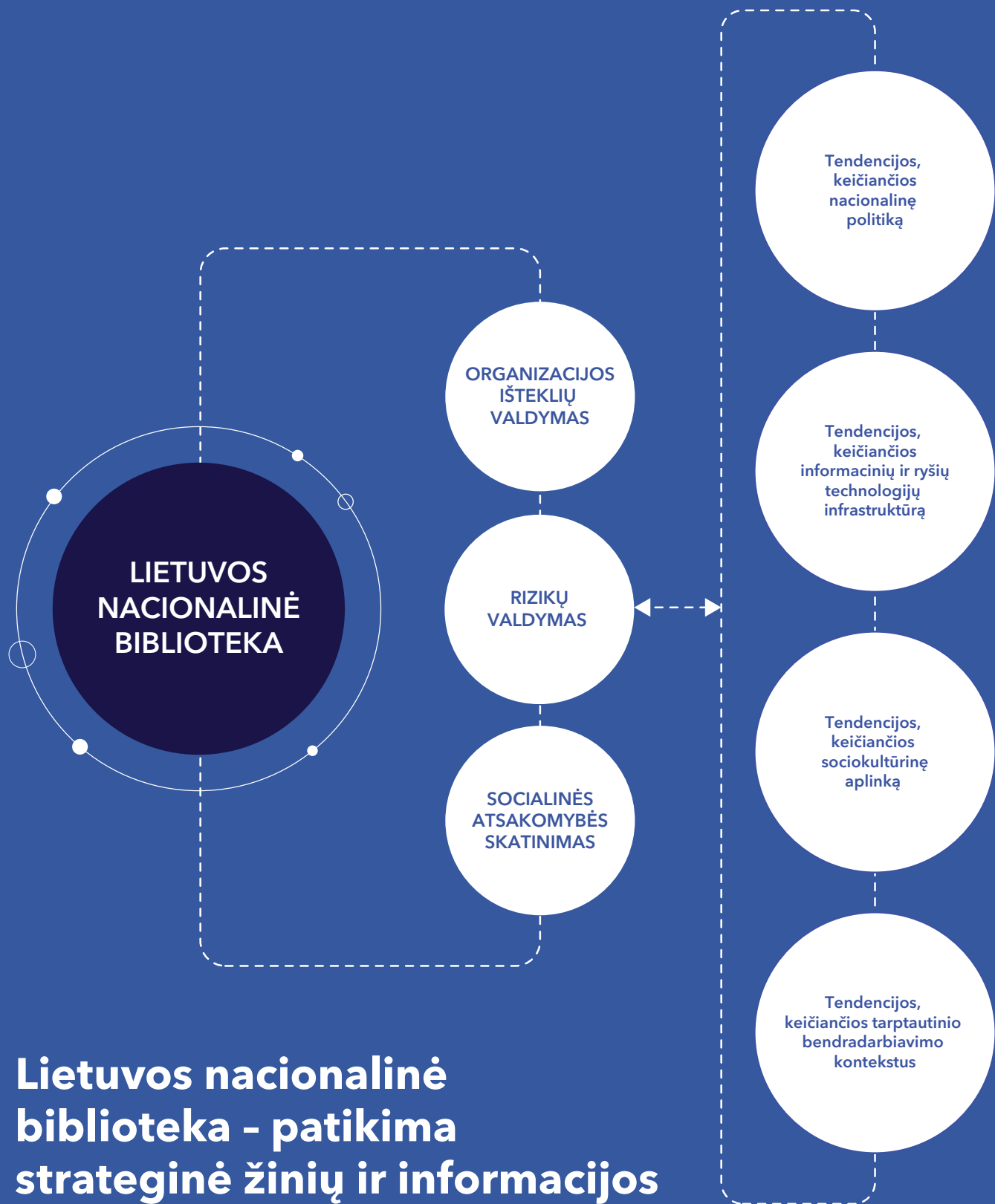
TAXI
NACIONALINĒ BIBLIOTEKA
← →

P
P
5m

P
P
5m

7

Lietuvos nacionalinė biblioteka - patikima strateginė žinių ir informacijos prieigos plėtros partnerė, prisidedanti prie Lietuvos visuomenės pažangos spartinimo ir valstybės tarptautinio konkurencingumo didinimo.

LIETUVOS NACIONALINĖS BIBLIOTEKOS VERTĖS KŪRIMAS

Nustatydamą savo veiklos strategines kryptis ir prioritetus, siekdama užtikrinti veiklų tvarumą, Nacionalinė biblioteka atsižvelgia į nacionalinius ir tarptautinius strateginius dokumentus, kuriuose apibrėžiamos kultūros, švietimo, mokslo, ekonomikos ir socialinio gyvenimo kryptys bei tendencijos.

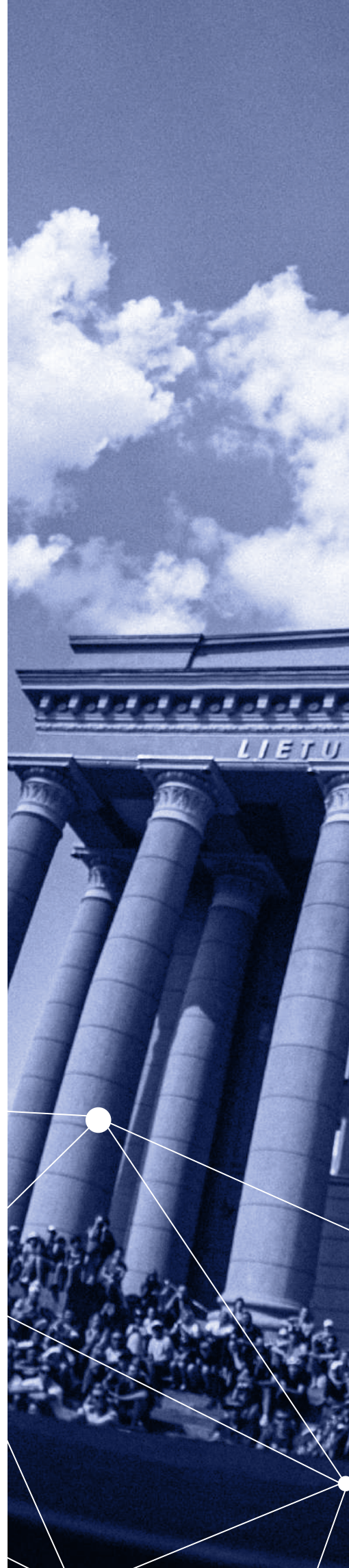
Nacionalinė biblioteka tvirtai laikosi tos pačios misijos, tikslų ir vertybių; nustatant strateginius tikslus ateičiai siekiama įtraukti daugelį pastaraisiais metais sukurtų naujovių ir atnaujinti įsipareigojimą imtis kitų visuomenei vertę kuriančių iniciatyvų.

Nacionalinė biblioteka 2024–2026 m. toliau sieks ugdyti visuomenės informacines ir kultūrinės kompetencijas, užtikrinti Lietuvos kultūros ir dokumentinio paveldo išsaugojimą ir sklaidą, prisidėti prie šalies valstybingumo stiprinimo užtikrinant palankią žinių kūrimo, sklaidos ir naudojimo terpę.

Lietuvos nacionalinė biblioteka yra paveldo skaitmeninio politikos lyderė, ji vadovaujasi ilgalaikę patirtimi ir koordinuoja paveldo skaitmeninio, aktualizavimo, integravimo į tarptautinę kultūros paveldo erdvę procesus. Nacionalinė biblioteka suteikia paveldo mokslinių tyrimų prieigą ir pati siekia būti tokių tyrimų mokykla.

Nacionalinė biblioteka, suvokdama kultūros politikos svarbą šalies socialinės ir ekonominės raidos procesuose ir remdamasi kultūros politikos strateginiais dokumentais, prioritetą teikia šioms kryptims:

- subalansuotai ir integruojančiai kultūros politikai;
- kūrybingai asmenybei ir tvirtos tapatybės visuomenei;
- vertę kuriančiai kultūrai.

NACIONALINĒ BIBLIOTEKA

LIETUVOS NACIONALINĖS BIBLIOTEKOS VERTĖS KŪRIMAS

Nacionalinei bibliotekai tenka reikšmingas vaidmuo nacionalinio kultūros paveldo išsaugojimo, aktualinimo ir integravimo į Europos duomenų erdvę srityse.

LIETUVOS
NACIONALINĖ
BIBLIOTEKA

INSTITUCIJOS
VERTYBĖS

Atsakingumas

Kūrybiškumas

Profesionalumas

Bendradarbiavimas

Nacionalinės bibliotekos teikiamų paslaugų spektras itin platus, jį sudaro meno, kūrybinių industrijų pristatymas, Lietuvos kultūros paveldo viešinimas ir sklaida, kultūros medijos ir informacijos išteklių. Teikiamas paslaugas nuolat praturtina visuomenėje atsirandančios naujovės, tad paslaugų kokybės valdymas padeda užtikrinti, kad jos atitiktų visuomenės narių profesinius, intelektualinius ir dvasinius poreikius, taip sukuriant šiuolaikinės kultūros vertę.

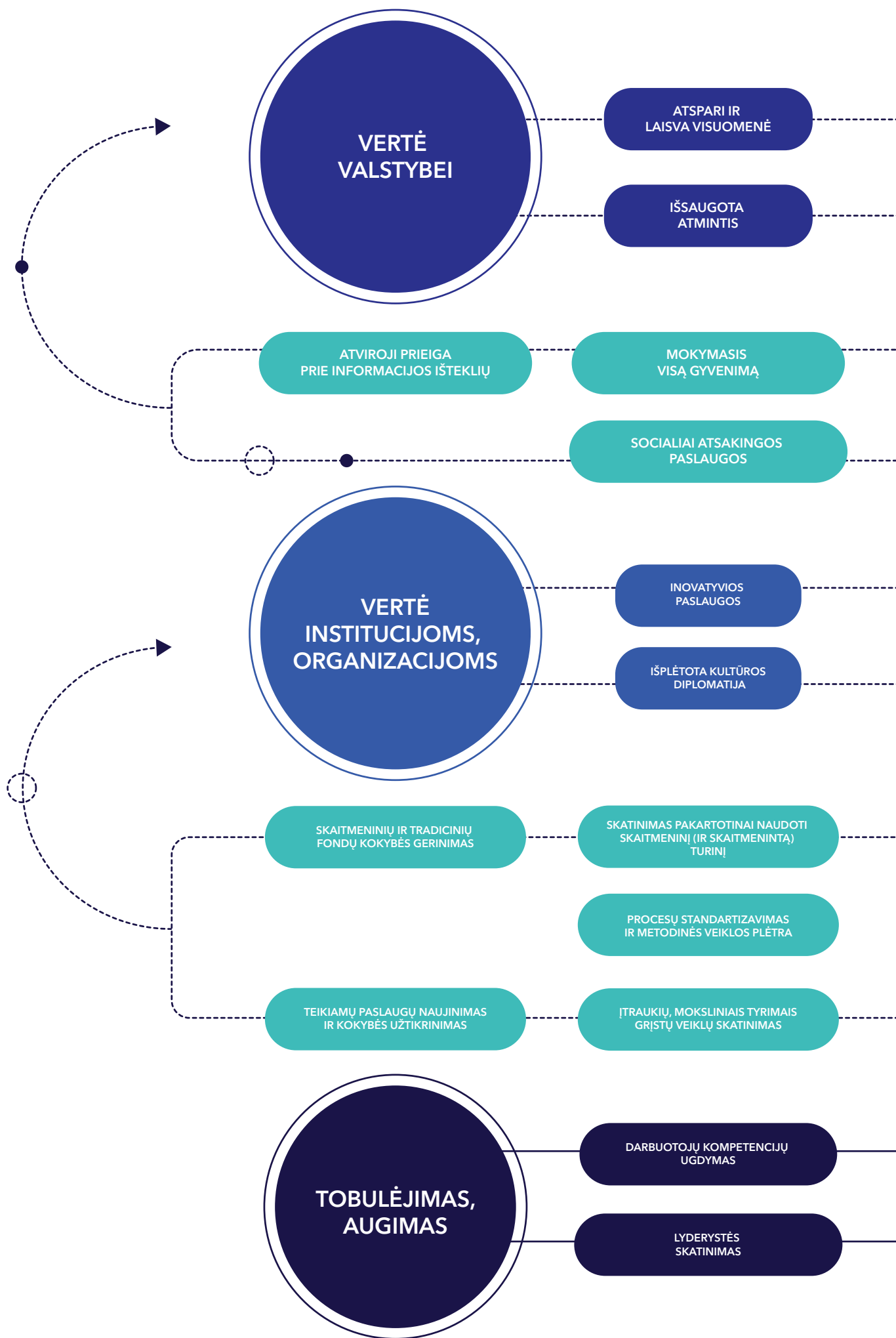
Kultūros paveldo išteklių yra pagrindinė žinių kūrimo ir išraiškos priemonė, daranti įtaką inovacijų kūrimui, kūrybingumo ir ekonomikos augimui. Nacionalinė biblioteka su partneriais dalyvauja bendros Europos duomenų erdvės, skirtos kultūros paveldui, vystymo procesuose. Šia Europos Sąjungos iniciatyva siekiama paspartinti Europos paveldo sektoriaus skaitmeninę transformaciją ir pakartotinį kultūros paveldo turinio naudojimą. Įgyvendinus nacionalinės reikšmės projektus, bus sukurta bendra suskaitmeninto ir skaitmeninio kultūrinio ir audio-

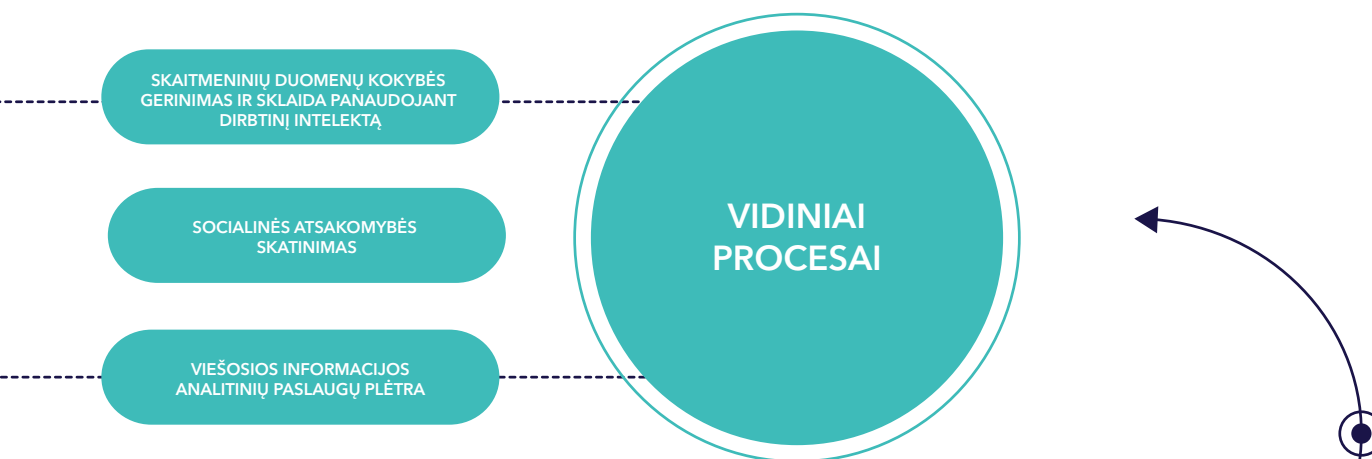
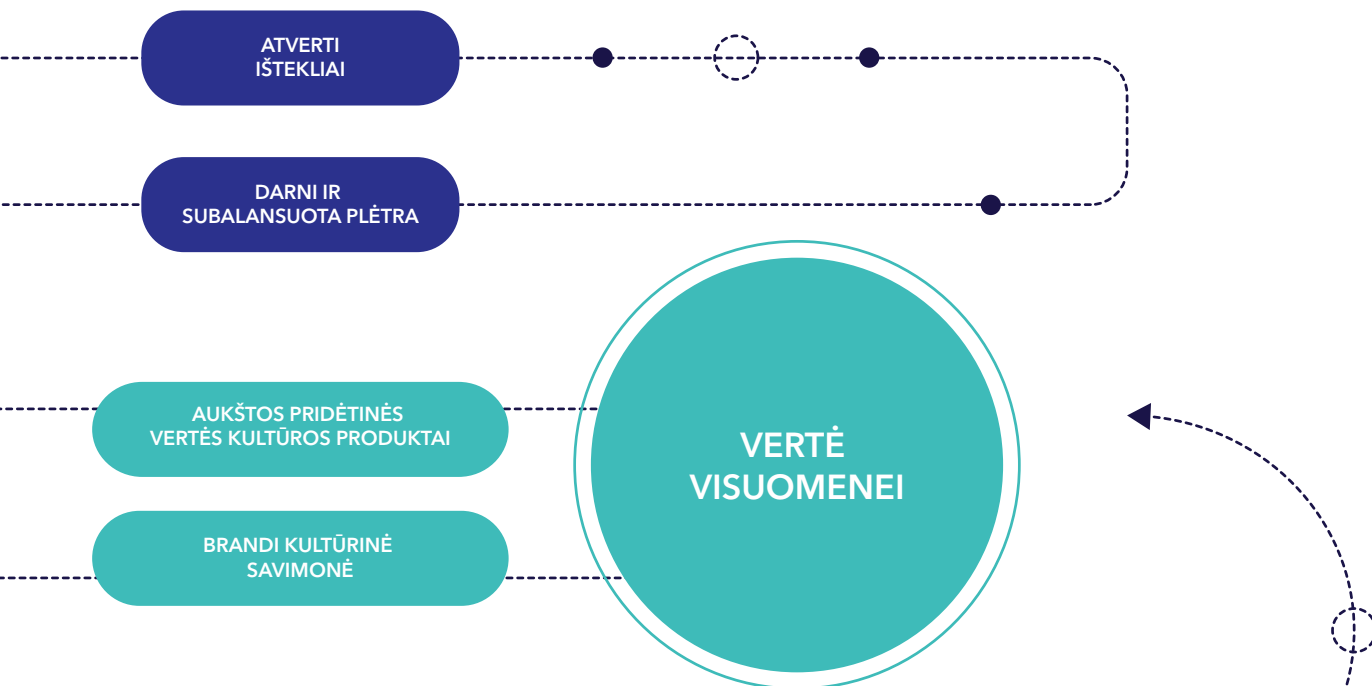
vizualinio turinio, elektroninių paslaugų ir sklaidos infrastruktūra, kuri užtikrins ilgalaikį Lietuvos kultūrinio palikimo išsaugojimą, bus sukurtos inovatyvios turinio sklaidos ir viešinimo priemonės, o Lietuvos kultūros paveldo duomenys taps bendros Europos duomenų erdvės sudėtine dalimi.

Lietuvos kultūros paveldo aktualinimas meninės raiškos formomis, dokumentinių ir audiovizualinį paveldą integruojant į profesionaliojo meno kūrinių idėjinį turinį, suteikia galimybę šalies kultūros paveldą paversti dar svarbesniu ir veiksmingesniu nacionalinės tapatybės kūrimo, išsaugojimo ir perdavimo veiksmu.

Galimybė nuosekliai įgyvendinti nacionalinės reikšmės iniciatyvas, apimančias svarbias valstybei sritis, ir, remiantis jos rezultatais, inicijuoti tvarią išliekamąją vertę turinčius tarpinstitucinius projektus yra potenciali Nacionalinės bibliotekos stiprybė, leidžianti institucijai tapti aktyvia valstybės kultūros politikos įgyvendintoja ir svarbia jos formuotoja.

LIETUVOS NACIONALINĖS BIBLIOTEKOS STRATEGIJOS ŽEMĖLAPIS

**NACIONALINĖ BIBLIOTEKA - NUOLAT
ATSINAUJINANTI INSTITUCIJA,
SIEKIANČI LANKYTOJAMS
TEIKTI AUKŠTOS PRIDĖTINĖS
VERTĖS PASLAUGAS**

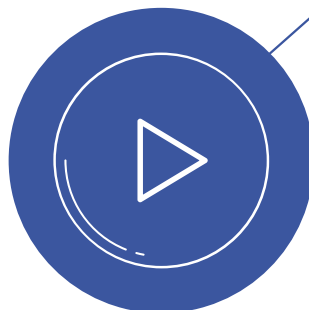
Atminties ir kultūros institucijose
saugomi dokumentai
ir eksponatai

Virtualios kolekcijos,
parodos, tinklaraščiai,
el. paslaugos

Vaizdo ir
garso įrašai

Pokalbių, paskaitų, diskusijų,
knygų pristatymų, edukacijų
vaizdo įrašai, tinklalaidės

LIETUVOS NACIONALINĖS BIBLIOTEKOS STRATEGINĖS VEIKLOS KRYPTYS

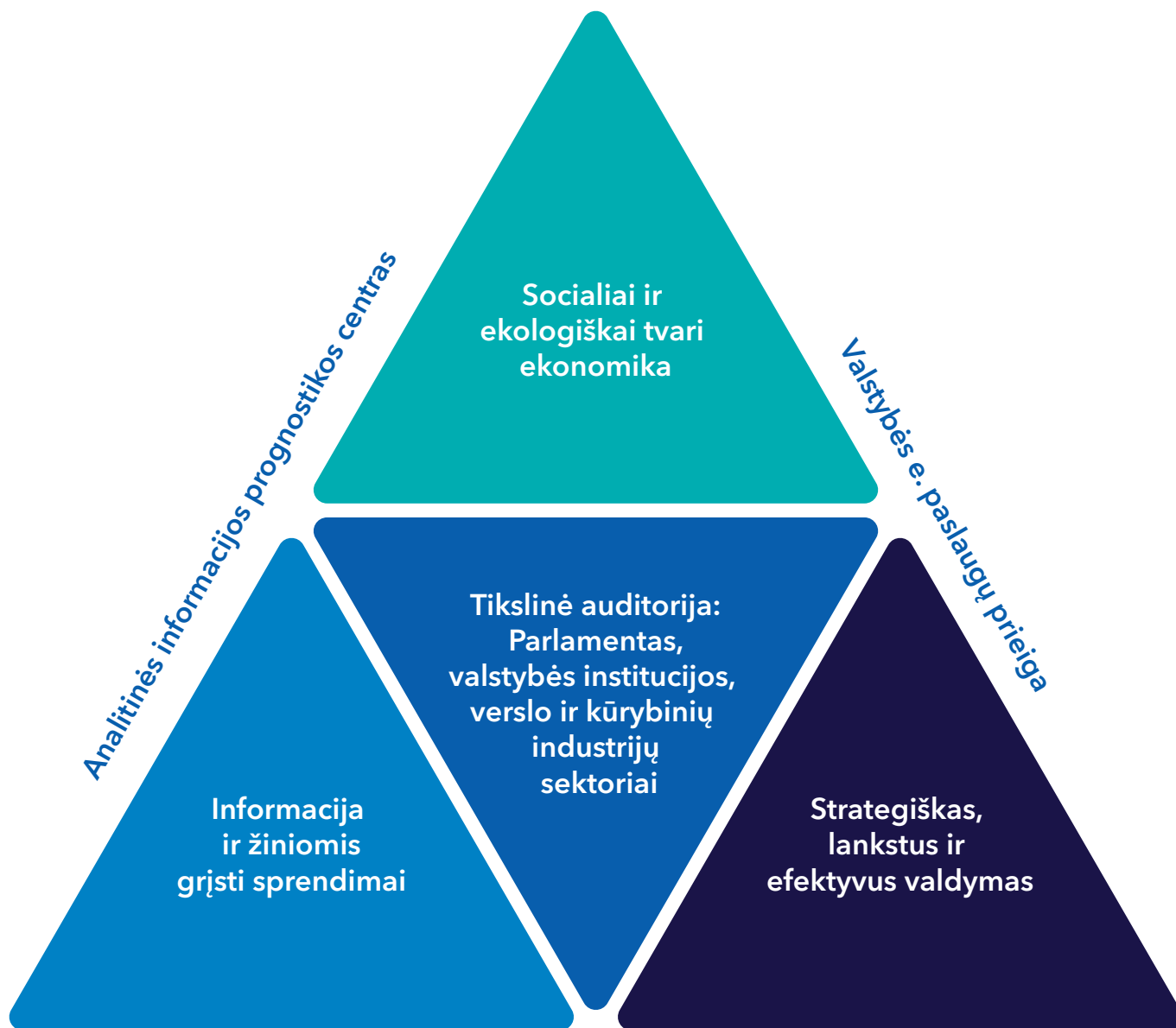
Nacionalinės bibliotekos kuriamos
vertės naudos gavėjai:

**VALSTYBĖ,
VISUOMENĖ,
INSTITUCIJOS,
ORGANIZACIJOS.**

Nacionalinė biblioteka aktyviai prisideda prie visiems prieinamos ir įtraukios kultūros kūrimo ne tik užtikrindama prieigą prie publikuoto dokumentinio paveldo ir pasaulio žinių, bet ir suteikdama erdves kurti, dirbti ir bendradarbiauti, organizuodama renginius, plėtodama įvairioms visuomenės grupėms skirtą edukacinę veiklą, didinančią jų kultūrinę patirtį, socialinę integraciją ir konkurencingumą darbo rinkoje. Nacionalinė biblioteka nuolat tobulina infrastruktūrą, kad ji būtų palanki mokymuisi visą gyvenimą ir joje galėtų skleisti pagrindinės demokratinės valstybės vertybės: teisingumas, laisvė ir lygybė, pagarba žmogaus orumui.

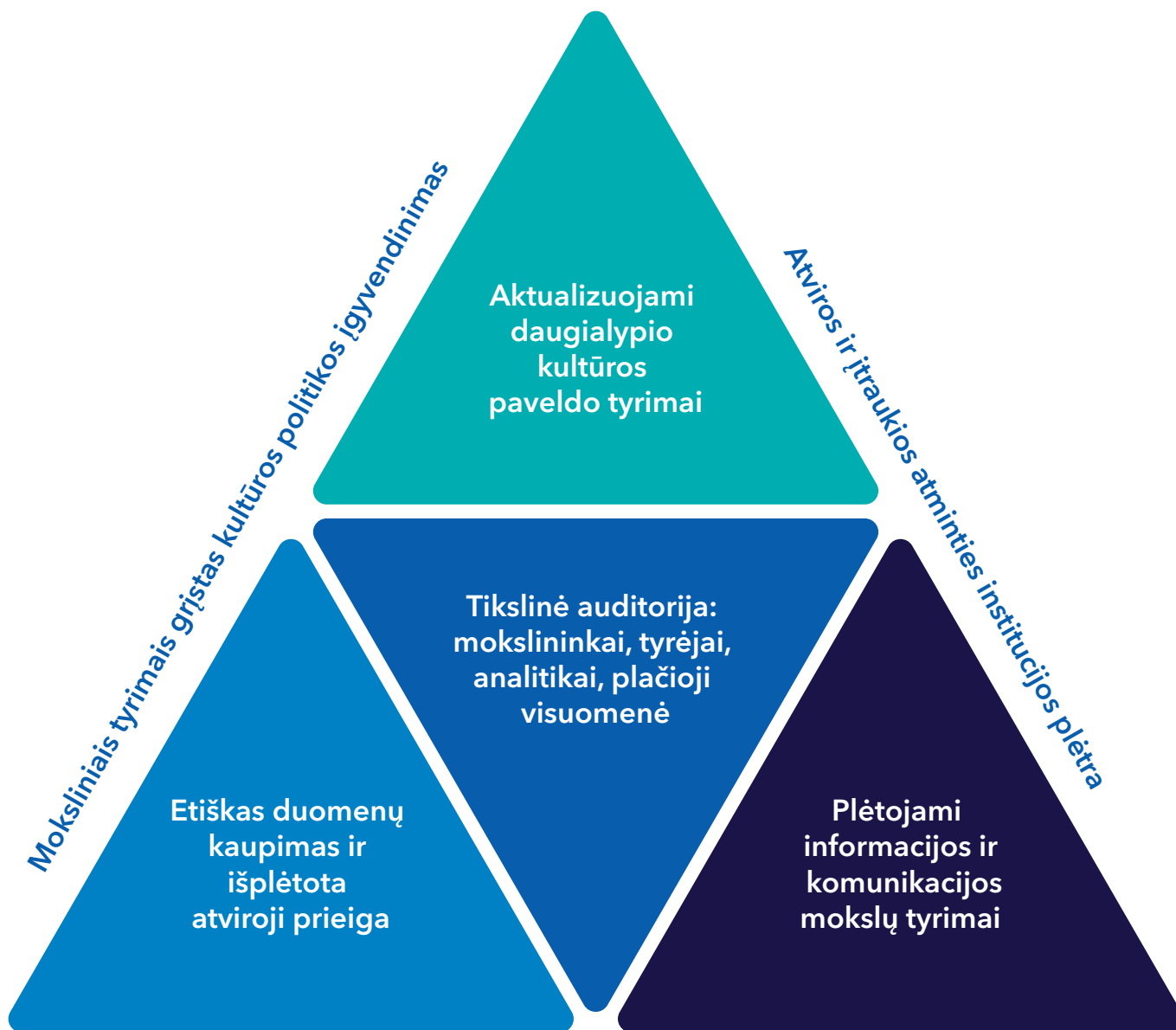

Bendradarbiavimo erdvė

NACIONALINĖS BIBLIOTEKOS PRIORITETAI KURIANT VERTĘ

POLITINĖ IR EKONOMINĖ VERTĖ

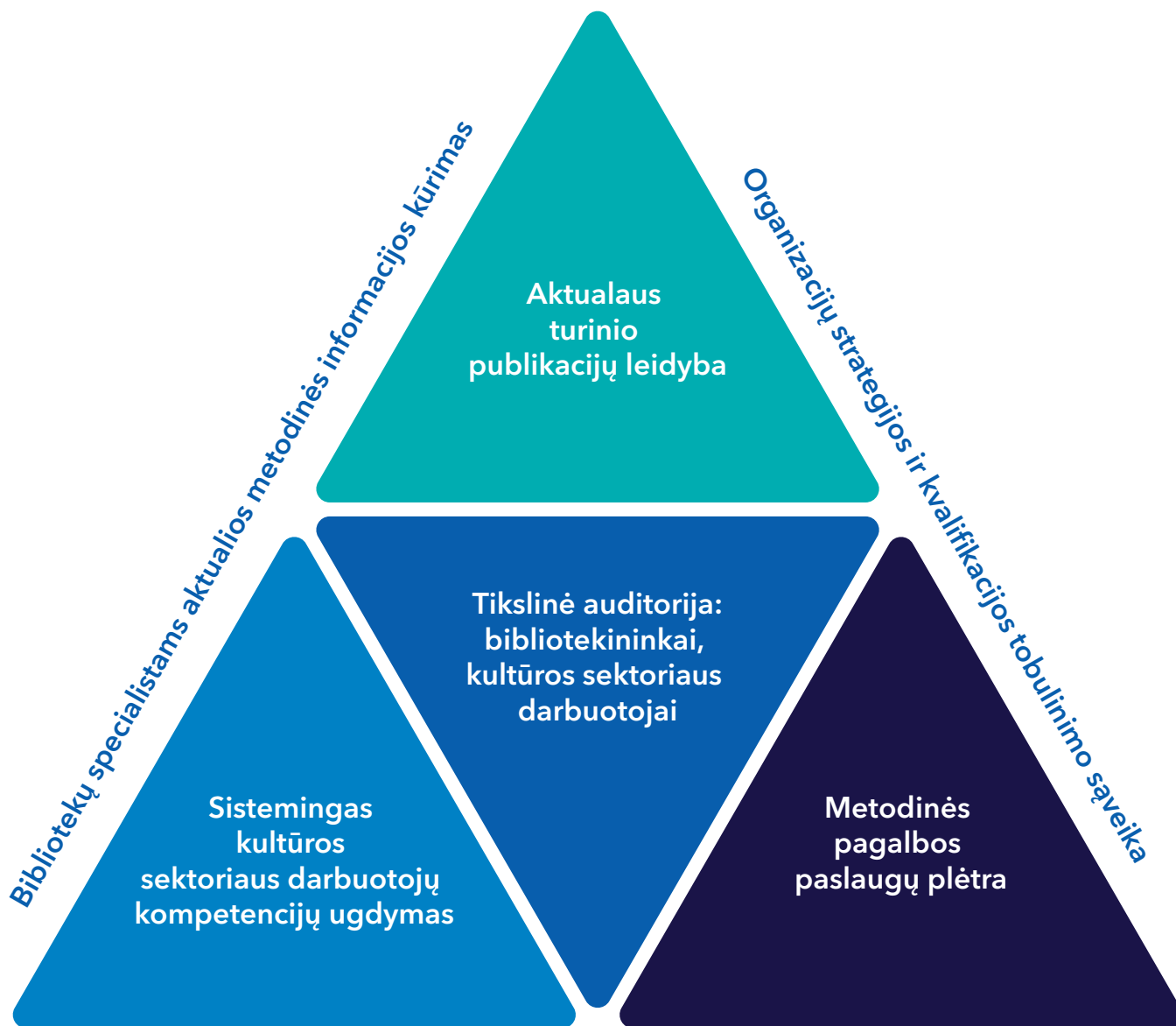
Parlamentinės bibliotekos funkcijos apima informacijos analitikos, valdymo sprendinių ir intelektinių paslaugų teikimą valstybės institucijoms, įstaigoms, verslo subjektams ir kitoms organizacijoms. Biblioteka, valdanti išsamius ir patikimus informacijos išteklius, yra svarbi valstybės institucijų partnerė įstatymų, norminių aktų kūrimo etapuose. Kurdamą didžiųjų duomenų apdorojimo modelius ir įrankius, Nacionalinė biblioteka plėtoja strateginę partnerystę su suinteresuotomis Lietuvos mokslo ir valstybės institucijomis, siekia šioje srityje atstovauti Lietuvos bibliotekų tinklui. Biblioteka plėtoja informacines ir kitas paslaugas verslo bendruomenei, prioritetą teikdama leidėjams ir e. leidybai, inovatyviam informacijos ir kultūros produktų kūrimui.

Saikingos išmaniosios bibliotekos kūrimas

VERTĖ TAIKOMAJAM MOKSLUI IR TYRIMAMS

Nacionalinė biblioteka užtikrina dokumentinio ir nematerialaus kultūros paveldo, kaip pamatinės Lietuvos vertybės, išsaugojimą ir atvėrimą. Strateginiuose šalies dokumentuose ji laikoma ateities žvalgų ekosistemos dalimi, todėl Nacionalinė biblioteka aktyviai bendradarbiauja su humanitarinių ir socialinių mokslų, politikos, ekonomikos, kultūros ir meno ekspertais, mokslininkais ir politikais, rengia reguliarias analitines apžvalgas. Nacionalinę biblioteką savo diskusijų platforma mokslinėms konferencijoms, simpoziumams ir seminarams renkasi mokslininkai iš viso pasaulio, o pranešimai sėkmingai publikuojami jos leidžiamuose mokslo ir profesiniuose žurnaluose, straipsnių rinkiniuose. Aktualizuojant kultūros paveldą ir informacinius išteklius pasitelkiami tyrėjai, kūrybinių industrijų, informacinių technologijų specialistai, ir Nacionalinė biblioteka tampa neatsiejama tinklaveikos dalimi.

Aukštą kultūrinę vertę turinčių publikacijų leidyba

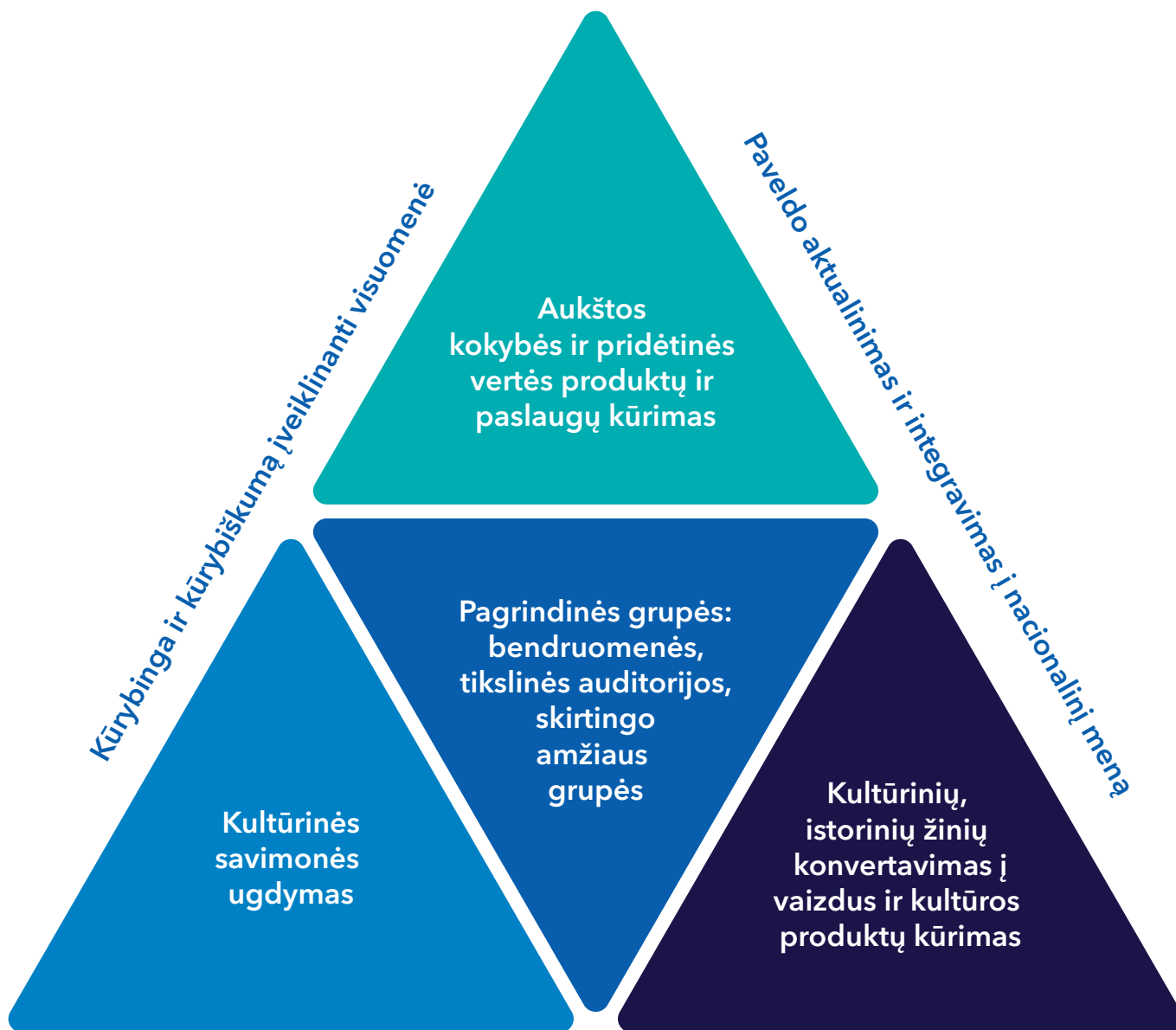
VERTĖ KULTŪROS SEKTORIAUS SPECIALISTAMS

Nacionalinė biblioteka sėkmingai bendradarbiauja su svarbiausiomis valstybės institucijomis, nevyriausybinėmis organizacijomis, solidžiausiomis tarptautinėmis institucijomis, kūrybinių industrijų asociacijomis. Bibliotekoje sukauptų kompetencijų ir partnerių indėlio sinergija sudaro sąlygas sėkmingai įgyvendinti nacionalinės reikšmės iniciatyvas ir projektus.

Norint pasiekti ambicingus ir prasmingus tikslus nacionaliniu mastu būtina užtikrinti sistemingą ir ilgalaikį poveikį turintį kultūros sektoriaus darbuotojų kompetencijų ugdymą. Nacionalinės bibliotekos sukaupta pa-

tirtis šioje srityje leidžia prognozuoti, išbandyti inovacijas ir rasti tinkamus sprendimus. Stiprindama profesines bendruomenes ir užtikrindama kokybiško metodinio turinio kūrimą bei sklaidą Nacionalinė biblioteka prisideda prie kokybiškų kultūros paslaugų Lietuvos visuomenei kūrimo.

Svarbu paminėti, kad Nacionalinė biblioteka siekia tapti kultūrinės edukacijos metodu centru, kuris atlieka tiriamąją, metodinę ir konsultavimo veiklas kultūrinių edukacijų teikimo klausimais, siekdamas pagerinti teikiamų veiklų kokybę kultūros įstaigose visoje Lietuvoje.

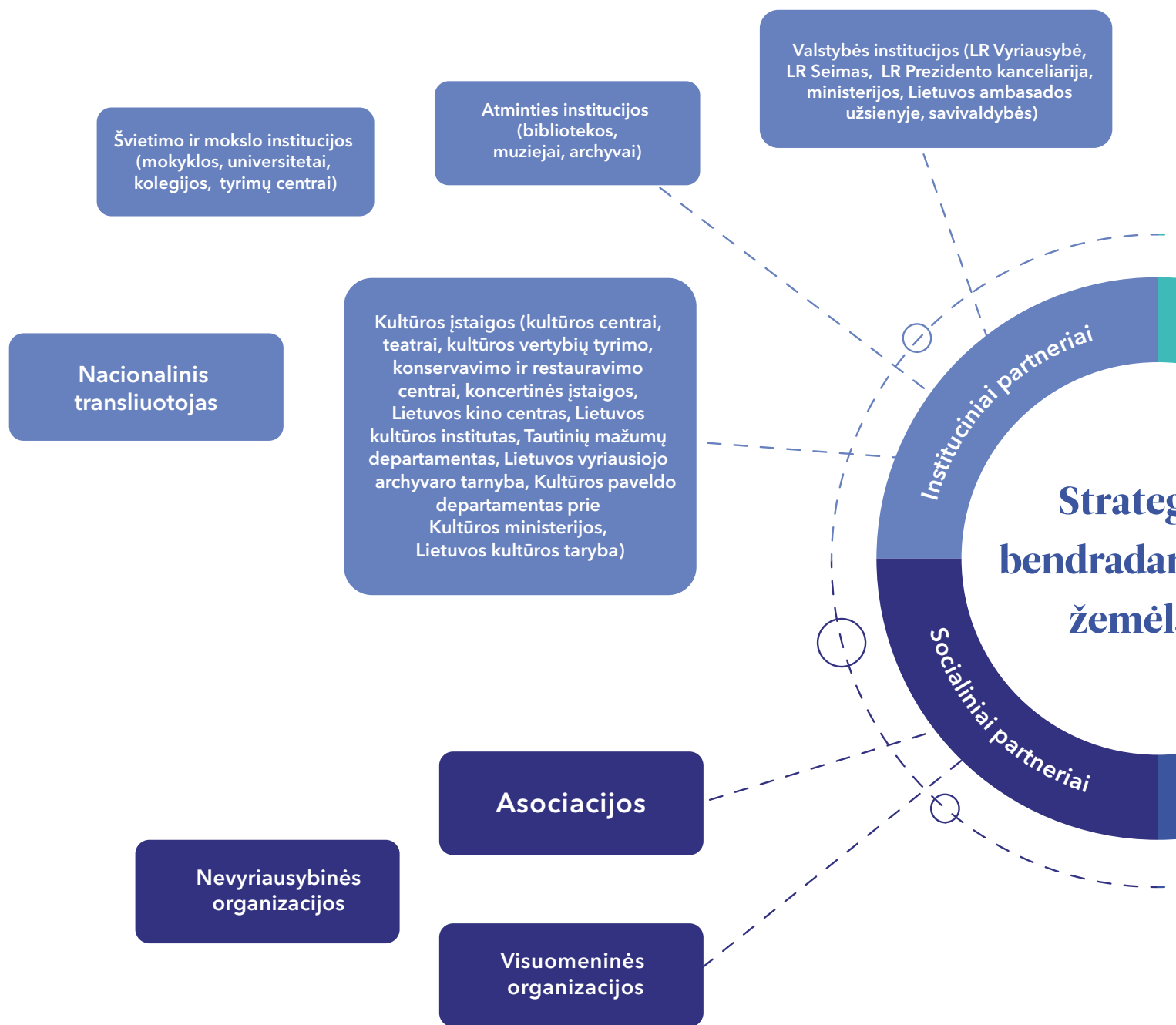
Visuomenės kūrybinio potencialo plėtojimas

VERTĖ KULTŪRINĖMS IR KŪRYBINĖMS INDUSTRIJOMS

Nacionalinė biblioteka prisideda ir skatina aukštos kokybės kūrybinių industrijų produktų kūrimą pasitelkiant vizualiojo meno, vaizdo, fotografijos, dizaino (knygų dizaino), leidybos ir spausdinimo, mados, kinematografijos, animacijos, scenos meno (teatro, šokio), interaktyvių technologijų, papildytosios realybės, audiovizualikos raiškos priemones.

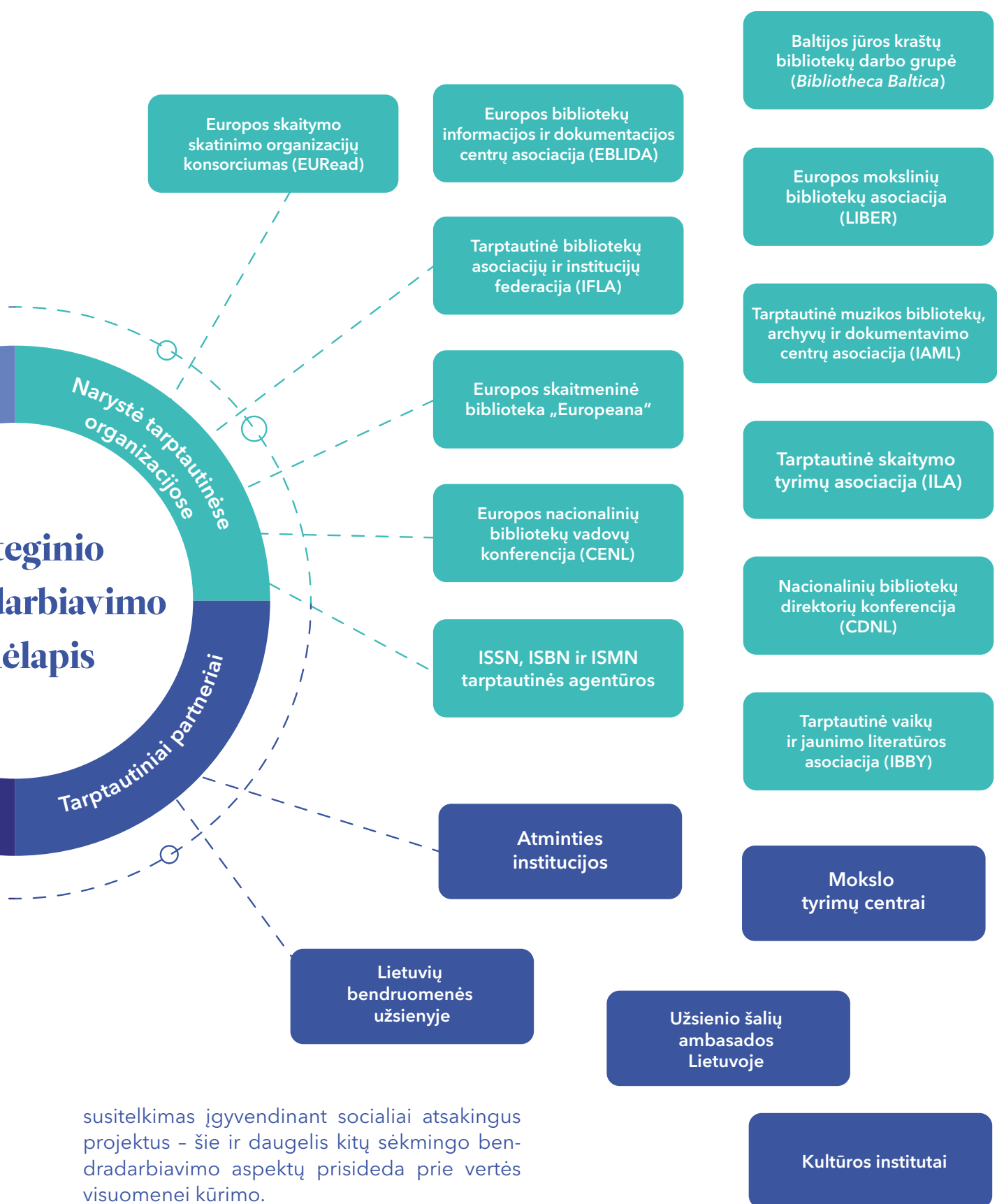
Nacionalinėje bibliotekoje kuriama vertė yra daugialypė ir pritaikyta įvairioms visuomenės grupėms, bendruomenėms ir asmenims. Čia vykdoma įvairi edukacinė ir kūrybinė veikla, bibliotekos erdvės tampa ne tik kultūrinės savimonės ugdymo terpe, bet ir kiekvieno visuomenės nario savikūros ir išraiškos kūrybine aplinka. Biblioteka taip pat gali suteikti įrankių, leidžiančių ugdyti visuomenės kūrybingumo ir atvirumo kompetencijas.

PARTNERYSTĖS

Nacionalinė biblioteka veikdama bendradarbiauja su valstybės įstaigomis ir institucijomis, nevyriausybėmis ir visuomeninėmis organizacijomis, buria tarptautinių partnerių tinklą, aktyviai įsitraukia į tarptautinių organizacijų veiklas.

Partnerystė Nacionalinės bibliotekos veiklose pasireiškia įvairiais būdais: turimų resursų ir ekspertinių žinių mainais, tarptautiniu bendradarbiavimu, sektoriui aktualių sprendimų paieškomis, bendrais renginiais, parodomis, nacionalinio masto projektais ir kt. Resursų išplėtimas, inovatyvūs sprendimai, naujų auditorijų sudominimas, lėšų papildomoms veikloms pritraukimas,

susitelkimas įgyvendinant socialiai atsakingus projektus – šie ir daugelis kitų sėkmingo bendradarbiavimo aspektų prisideda prie vertės visuomenei kūrimo.

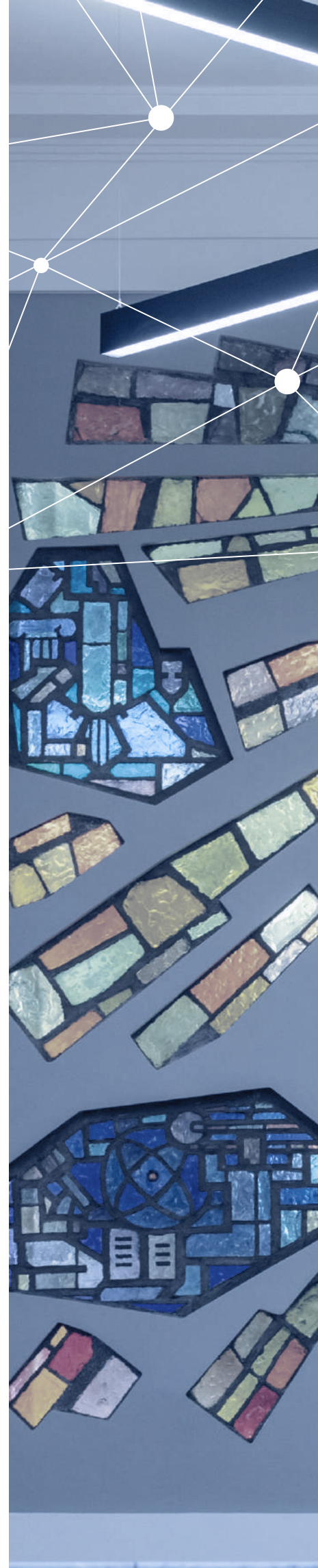
Per daugiau kaip 100 veiklos metų Nacionalinė biblioteka sukūrė platų partnerių ratą, o partnerystės ir jų rezultatų tvarumo svarba vykdant veiklas tik auga. Pasitikėjimas, glaudus bendradarbiavimas, lankstumas ir atvirumas – tai vertybinis indėlis, kurį Nacionalinė biblioteka dirbdama su partneriais siekia įnešti net ir į nedidelį bendrą projektą.

NACIONALINĖS BIBLIOTEKOS PRIORITETAU IR SVARBIAUSI 2024-2026 M. UŽDAVINIAI

Nacionalinės bibliotekos prioritetai nustatyti atsižvelgiant į nacionalines ir globalias kultūros, švietimo, mokslo ir ekonomikos strategijas. Biblioteka, kaip informacijos, atminties ir kultūros institucija, siekia užtikrinti informacijos ir žinių naudojimo valdymą, socialinio kapitalo kūrimą, visuomenės atsparumą, socialinės atsakomybės skatinimą, konkurencinio pranašumo didinimą skaitmeniniame pasaulyje, taip prisidedama prie technologinio ir kūrybinio potencialo vystymo ir nacionalinės mokslo, technologijų ir inovacijų ekosistemos plėtros.

KULTŪROS PAVELDO SKLAIDA, KULTŪROS TURINIO IR PASLAUGŲ ĮVAIROVĖS PALAIKYMAS:

- taikyti bendruomenių rinkodaros (angl. *community marketing*) metodus vykdant koordinuotą tarpinstitucinį bendradarbiavimą, siekiant pritraukti ir išlaikyti naujus vartotojus;
- užtikrinti sąlygas, būtinas spartesniam kokybiško skaitmeninio kultūros paveldo atvėrimui ir apsaugojimui, ir diegti inovatyvius skaitmeninės humanitarinės mokslo įrankius siekiant platesnio pakartotinio duomenų panaudojimo;
- telkti ir atverti audiovizualinį kultūros turinį vartotojams;
- didinti kultūros turinio panaudos (tyrimams, edukacijai, turizmui ir kūrybinėms industrijoms) galimybes ir kurti pridėtinę vertę pritraukiant skirtingas auditorijas;
- plėsti Lietuvos kultūros duomenų integravimą į Europos duomenų erdvę, vadovaujantis bendromis ES strategijomis.

AUKŠTĄ PRIDĖTINĘ VERTE KURIANČIŲ PRODUKTŲ IR PASLAUGŲ PLĖTRA:

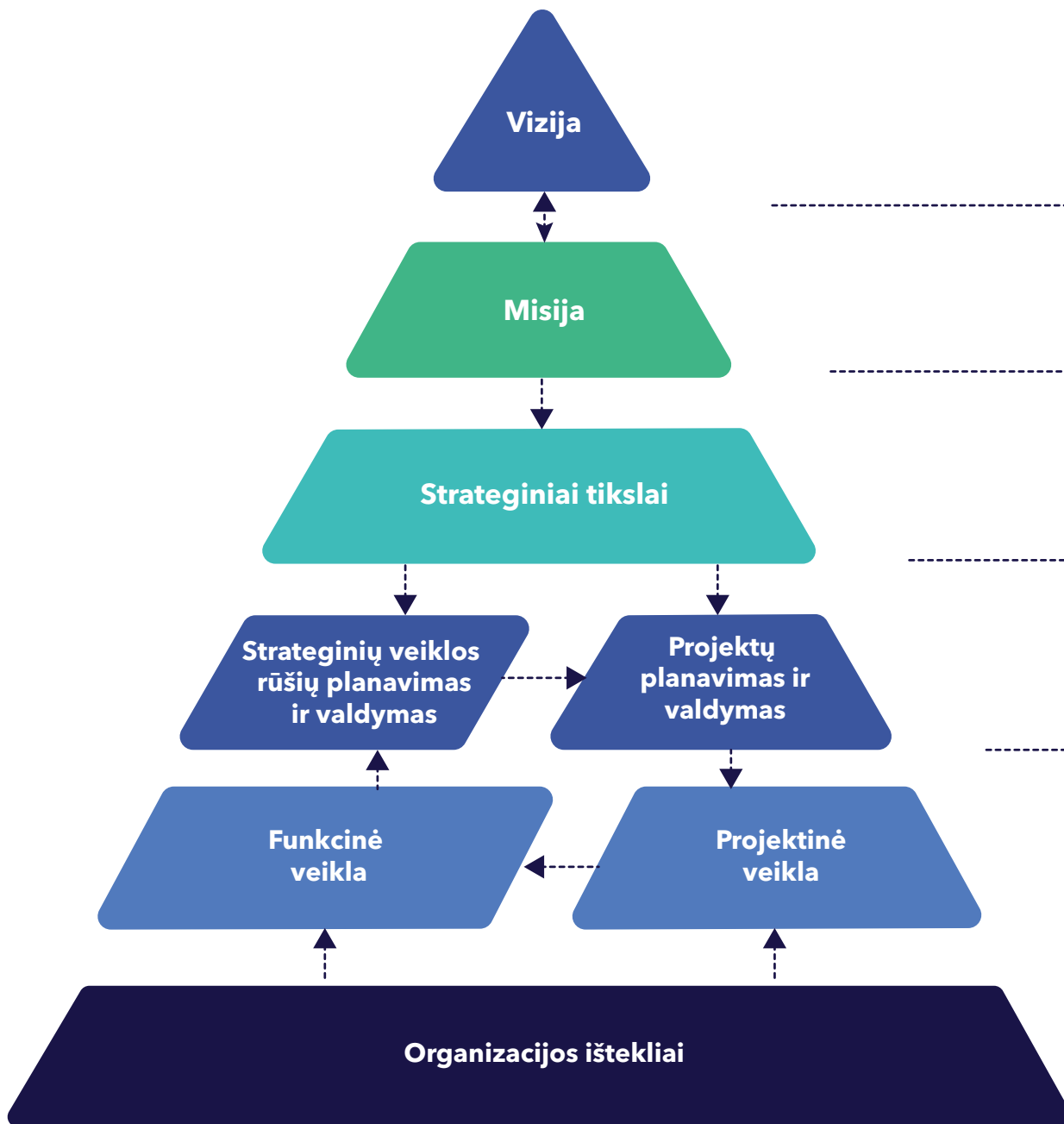
- plėsti sprendimų priėmėjams teikiamas išplėstines informacijos ir didžiųjų duomenų analitikos bei tyrimų paslaugas, bendradarbiaujant su kitomis šioje srityje dirbančiomis organizacijomis, užtikrinti informacijos realiuoju laiku paslaugų modelį;
- siekti tapti medijų ir informacinio raštingumo ugdymo paslaugas teikiančių Lietuvos bibliotekų ir kultūros įstaigų koordinaciniu centru skatinant jas pasitelkti turimą patirtį, kompetencijas, pritaikytą mokymosi aplinką ir kurti įvairų edukacinį bei mokomąjį turinį, medijų ir informacinio raštingumo ugdymą integruojant į formalųjį ir neformalųjį švietimą;
- prisidėti prie mokymosi visą gyvenimą skatinimo kuriant ir įgyvendinant kultūros sektoriaus darbuotojų kompetencijų ugdymo modelį, plėtojant skaitymą skatinančią aplinką, ankstyvojo skaitymo įgūdžių, kūrybiškumo ugdymo ir kultūrinės edukacijos veiklas;
- atstovauti Lietuvos kultūrai tarptautiniame kontekste, vienyti, socializuoti ir šviesti Lietuvos visuomenę, pasitelkiant platų partnerysčių tinklą ir plečiant kultūrinės diplomatijos veiklų spektrą;
- taikyti naujas raiškos formas ir jų galimybes, organizuojant aukštos kokybės renginius, ir skatinti aktyvesnį visuomenės dalyvavimą kultūroje.

TECHNOLOGINIŲ INFORMACIJOS PRIEIGOS IR INFRASTRUKTŪROS SĄLYGŲ GERINIMAS:

- plėsti semantinį, techninį, teisinį, organizacinį sąveikumą tarp kultūros sektoriaus informacinių sistemų ir skaitmeninių išteklių;
- užtikrinti kultūros skaitmeninių išteklių ilgalaikį išsaugojimą, skaitmeninės informacijos valdymą, vientisumą ir patikimumą;
- gerinti prieigą prie senstančių technologijų, sukurtų skaitmeninių kultūros išteklių;
- kurti instrumentus, leidžiančius tiek atverti, tiek apsaugoti autorių teises;
- telkti šiuolaikinių technologijų (dirbtinio intelekto ir kt.) kompetencijas ir išteklius kuriant kuruotą turinį, e. paslaugas ir gerinant paieškos įrankius;
- gerinti prieigą prie kultūros skaitmeninio turinio skirtingus poreikius turintiems asmenims;
- diegti tvarius infrastruktūros valdymo sprendimus ir skatinti atsakingą išteklių vartojimą.

MOKSLINIŲ TYRIMŲ IR MOKSLO SKLAIDOS PLĖTRA:

- įgyvendinant humanitarinių ir socialinių mokslų taikomojus tyrimus ir mokslo sklaidos projektus, prisidėti prie Lietuvos mokslinių tyrimų konkurencingumo didinimo ir skatinti mokslo tarpdiscipliniškumą, kultūros ir švietimo sričių integraciją; bendradarbiauti su mokslinius tyrimus vykdančiomis bibliotekomis, kitomis atminties institucijomis, mokslo įstaigomis ir organizacijomis;
- kaupti Lietuvos kultūros paveldo duomenis ir sudaryti palankias sąlygas mokslininkams reprezentuoti Nacionalinėje bibliotekoje saugomo paveldo išteklius, tirti raštijos ir literatūros istoriją, aktualizuoti rašytinį paveldą ir atskleisti jo santykį su inovatyvios Lietuvos kūrimo procesais; restauruoti ir perleisti senuosius šaltinius ir rankraščius;
- kaupti ir analizuoti komunikacijos ir informacijos duomenis ir skatinti duomenų transformaciją į žinias; tirti informavimo ir komunikavimo, viešųjų ryšių strategijas, informacijos kūrimo ir sklaidos procesus; išryškinti komunikacijos cikle paveikias retorikos, informacijos platinimo, informacinio programavimo kryptis;
- užtikrinti efektyvų bibliografijos leidinių rengimą ir jų skaitmeninę transformaciją skatinant saikingą išmaniosios bibliotekos kūrimą; didinti teminių ir universalių bibliografinių rodyklių pasiekiamumą ir žinomumą Lietuvoje ir tarptautinėje erdvėje; įgalinti visapusišką informacijos paiešką ir prieinamumą suinteresuotiems mokslininkams ir tyrėjams;
- plėtoti praktinės bibliotekininkystės ir biblioterapijos tyrimus, jų sklaidą; sekti ir analizuoti aktualius statistinius leidybos ir skaitybos duomenis; bendradarbiauti nacionaliniu mastu norminant raštijos ir raštų paveldosaugos terminiją, standartizuojant bibliotekininkystės procesus, rengiant metodines priemones.

KOKIA TURĖTŲ BŪTI LIETUVOS NACIONALINĖ BIBLIOTEKA, KAD GALĖTŲ ĮGYVENDINTI SAVO VIZIJĄ

Nacionalinė biblioteka, reaguodama į nacionalines ir globalias strategijas kultūros, švietimo, mokslo ir ekonomikos srityse, nuolat keičiasi, kurdama reikiamas vidaus struktūras, užmegzdama partnerystės ryšius, padedančius siekti užsibrėžtų tikslų. Nacionalinės bibliotekos veiklos valdymo struktūra grindžiama strateginių veiklos rūšių planavimo ir valdymo sąsaja su vykdomų projektų planavimu ir valdymu.

Siekiant įgyvendinti Nacionalinės bibliotekos viziją, prioritetas skiriamas darbuotojų kompetencijų tobulinimo sistemos plėtrai (ugdant darbuotojų gebėjimus įsitraukti į pokyčius ir patiems juos inicijuoti, dalyvauti strateginio valdymo, sprendimų

Būti integruojančia valstybės informacijos politikos, kultūros, švietimo, mokslo, ekonomikos pažangos dalimi

Būti Lietuvos žinių erdve, kuriančia vertę visuomenei

Išsaugota atmintis > Atverti išteklių > Darni ir subalansuota plėtra > Atspari ir laisva visuomenė

Matricinė organizacijos valdymo struktūra leidžia įgyvendinti strategiją pasitelkiant funkcinę ir projekcinę grandį - jas sieja bendrai sprendžiami uždaviniai

Funkcinių padalinių ir projektų komandų tarpusavio veiklos koordinavimas

Efektyvus organizacijos struktūrų naudojimas

priėmimo procesuose); kryptingam veiklos planavimui ir analizei, veiklos rezultatų poveikiui visuomenei ir institucijai vertinti; vadybos modeliams, orientuotiems į efektyvų rezultatą, diegti. Nacionalinė biblioteka siekia būti įžvalgi stebėdama ir analizuodama socialinę, kultūrinę kaitą ir technologines naujoves, kad lankytojams galėtų teikti tik aukštos kokybės informacines, kultūrinės, edukacines paslaugas.

Nacionalinė biblioteka, pasitelkdama informacinius ir žmogiškuosius išteklius, kasdien realizuoja didžiulį intelektinį, kultūrinį ir šviečiamąjį potencialą. Svarbiausi bibliotekos uždaviniai yra šie: stiprinti institucijos lyderystę ir konkurencinį pra-

našumą informacinių ir intelektinių paslaugų erdvėje; integruotis į socialinės-ekonominės raidos, duomenų atvėrimo procesus; ugdyti darbuotojų lyderystės kompetencijas; inicijuoti ir vykdyti nacionalinės reikšmės projekcinę veiklą.

Lietuvos visuomenės gerovė ir jos interesai yra prioritetas Nacionalinės bibliotekos darbuotojų veiklos uždavinys.

Lietuvos nacionalinė
Martyno Mažvydo biblioteka

Strateginės veiklos kryptys ir prioritetai 2024-2026 m.

Kalbos redaktorė

Vaiva Markevičiūtė

Dizainerė

Brigita Bukialytė

Maketavo

Kostas Stankevičius

Fotografai

Irmantas Gelūnas, Vygaudas Juozaitis ir Rytis Šeškaitis

2023-10-23. Tiražas 400 egz.

Išleido

Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka
Gedimino pr. 51, LT-01109 Vilnius

Spausdino

UAB „Petro ofsetas“
Naujoji Rionų g. 25C, LT-03135 Vilnius

© Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka, 2023

ISBN 978-609-405-244-6

